

Evangelická teologická fakulta

Posudek vedoucího diplomové práce

Název Práce:	DOMOV A OSOBY S DUŠEVNÍ PORUCHOU
Jméno studenta:	Bc. Radka ŠVECOVÁ, DiS.
Vedoucí:	PhDr. Jarmila ROLLOVÁ
Oponent:	PhDr. Jarmila ČIERNÁ
Studium:	ETF UK – Křesťanská humanitární a pastorační práce - diakonika

Radka Švecová předkládá k obhajobě z mého pohledu mimořádně kvalitní diplomovou práci.

Na počátku volby tématu byly otázky: Co je posláním sociálních služeb v oblasti bydlení? Některé sociální služby deklarují ve svém poslání, že poskytují svým klientům domov, je to v pořádku? Co je to „bydlení“ a co je to „domov“? Mají komunitní služby poskytovat podporu „bydlení“ nebo podporu vytváření „domova“? Co má a co nemá poskytovat komunitní služba, aby nedocházelo k zneschopňování klientů? Jak vlastně vnímají klienti fenomén domova a co pro ně znamená bydlení? Jsou oni sami v sobě a ve svém těle doma? Je naše země pro osoby s duševním onemocněním domovem? Ukázalo se, že hledání odpovědi na tyto otázky v diplomové práci bude náročné i vzhledem k tomu, že se zatím nikdo systematicky tomuto tématu nevěnoval. Bylo ale zároveň zřejmé, že to bude zajímavé a účelné vzhledem k profesnímu zaměření autorky a jejímu působení v sociální službě chráněné bydlení pro osoby s duševními poruchami. Od nápadu k realizaci byla dlouhá cesta diskusí, tápání a nejistoty, pečlivého vyhledávání a studia úctyhodného množství literatury a zdrojů, strastiplné pronikání do teologických a filosofických konceptů, spolupráce s klienty a trpělivého prepisování získaných rozhovorů, dlouhých a náročných konzultací, konfrontací názorů, porozumění a nedorozumění, vyčerpání a znovunabývání naděje. Radka poznala útrapy i radost z cesty, jejímž cílem je poznání, které má obecnější platnost a má hodnotu i pro druhé lidi.

Cíle diplomové práce jsou explicitně formulovány ve výborně pojatém Úvodu na s. 9. Autorka zde představila svůj záměr, dílčí cíle i postup zpracování. Tento záměr Radka sleduje důsledně od začátku až do konce, cíle se jí podařilo splnit.

Diplomová práce (DP) je přehledně strukturována, kapitoly i podkapitoly na sebe logicky navazují. Rozsah DP považuji za odpovídající komplikovanosti tématu a pečlivosti zpracování výzkumu (122 stran bez příloh). DP je vybavena anotací v českém a anglickém jazyce, seznamem použité literatury a deseti rozsáhlými přílohami.

Teoretická část DP je v prvních pěti kapitolách kultivovanou a poctivě provedenou kompilací poznatků z odborných zdrojů, která tvoří pečlivý a podrobný teoretický základ přiměřené hloubky záběru pro výzkumnou část. Oceňuji zejména úvod do tématu prostřednictvím teologického výkladu chápání domova, dobře zpracovaný výklad poměrně nového tématu sounáležitosti a patření v podkapitole 3.5 a velmi zajímavě a čtivě pojatou charakteristikou znaků duševního onemocnění s využitím autentických příběhů v podkapitole 5.2.

Výzkumná část v 6. kapitole dokládá komplexní POROZUMĚNÍ autorky danému tématu i konkrétním lidem v životní situaci, kdy se jich téma domova v celé své komplexnosti bytostně dotýká. Zde Radka prokázala etické nazírání a dodržela etické zásady výzkumné práce i spolupráce s respondenty. Popis metody, formulace stanoveného cíle výzkumu, popis jeho průběhu i výsledků je proveden kompetentně. Vyhodnocení rozhovorů obsahuje věcnou argumentaci i kritický odstup k vlastním závěrům. Výsledky považuji za cenné a domnívám se,

že mají obecnější platnost. Sestavení významových vzorců vnímání domova u respondentů může být inspirací pro kvalifikovanou spolupráci s klienty při sestavování smysluplných individuálních plánů a určování skutečně potřebné míry podpory sociálních služeb.

Velmi účelně jsou prezentovány autentické rozhovory s respondenty (příloha č.1 - 4) a postup jejich zpracování prostřednictvím významových kategorií (příloha č.5 - 8) a trsů k tabulkám (příloha č.9).

Formální úroveň DP:

Graficko-formální a jazykovou stránku (grafické zpracování, přehlednost, gramatické chyby, práce s odkazy na literaturu, uvádění citací podle normy, stylistická vyspělost) hodnotím jako výbornou. Pozitivně hodnotím jazykovou a stylistickou čistotu. DP je přehledná a působí solidním dojmem. Ke zpracování využila autorka relevantní a aktuální zdroje v odpovídajícím množství i struktuře, byly použity 2 tituly zahraniční literatury.

Studentka práci konzultovala více než dostatečně, spolupráce s diplomantkou byla pro mě inspirací a učením.

Zdůvodnění, závěr:

Silnou stránkou DP Radky Švecové je poctivé shromáždění poznatků k tématu domova a bydlení z pohledu relevantních humanitních oborů, porozumění různosti a podobnosti pohledů lidí se zkušeností s duševním onemocněním na domov a aplikace těchto poznatků v precizně provedeném a popsaném kvalitativním výzkumu. Oceňuji citlivé a trpělivé vedení rozhovorů a profesionální získání důvěry respondentů. Výsledné rozhovory obsahují nesmírně cenné výpovědi. Přínos výsledků výzkumu vidím v možnosti aplikovat postup sestavování významových vzorců při individuálním plánování v sociálních (komunitních) službách.

Slabinou DP je nižší odvaha autorky k samostatné interpretaci odborných zdrojů a ke kritickému odstupu od používaných odborných textů (příliš mnoho citací bez vlastního komentáře) a možná až příliš zodpovědné vnímání jedinečnosti každého člověka (což je naprosto v pořádku v přístupu k praxi a v mezilidských vztazích), které může brzdit interpretaci výsledků výzkumu. Vytknout lze citace ze sekundárních zdrojů, které by se v diplomových pracích vyskytovat měly co nejméně, a z terciárních zdrojů, které by se v DP neměly vyskytnout vůbec.

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: A - výtečně

Otázky, podněty k diskusi při obhajobě:

1. Shrňte vnímání fenoménu domova různými obory a vytvořte vlastní „definici“.
2. Uveďte a vysvětlete alespoň dvě dilemata, která řeší sociální pracovníci při rozhodování o míře poskytování podpory a sociálních služeb lidem s duševním onemocněním v chráněném bydlení.
3. Uveďte hlavní slabiny, které shledáváte v systému komunitní péče o osoby s duševním onemocněním v ČR.

V Praze dne 5.9.2014

.....
podpis vedoucího